

TRANSMITTERI

Suomen farmakologiyhdistyksen jäsenlehti

No. 126 37. vuosikerta

1/2020

VERKKO- TRANSMITTERI

1/2020

Puheenjohtajalta

-3-

Menestystä soluhoidoilla

-4-

Tunnustusta pitkäjänteisestä työstä

-5-

Uusia lääkekohteita nivelriikon hoitoon

-6-

Yhdistyksen uudet kasvot

-7-

Päätöksentekoa ympäri Suomea

-11-

Julkaisija: Suomen Farmakologiyhdistys

Toimitus: Tiedotussihteeri Lauri Elsilä

Yhteystiedot: Farmakologian osasto, Lääketieteellinen tiedekunta, PL63 (Haartmaninkatu 8)
00014 Helsingin yliopisto

Puh: 0505290981, e-mail: tiedottaja@sfy.fi

Osoitteenmuutokset: osoitteessa <http://www.sfy.fi/jasentietojen-paivitys.html> tai e-mail: tiedottaja@sfy.fi

Materiaalin toimittaminen Transmitteriin: Seuraava Transmitteri nro. 127 (2/2020) ilmestyy kesällä 2020. Lehteen tarkoitetut kirjoitukset ja tiedotteet pyydetään toimittamaan tiedotussihteerille sähköpostitse. Toimitus pidättää oikeuden lyhentää, otsikoida ja käsitellä lähetettyjä kirjoituksia.

Puheenjohtajalta

Outi Salminen

Hyvät Suomen
Farmakologiyhdistyksen jäsenet

Vuosi 2020 oli, kuten kaikki tietävät, hyvin epätavallinen vuosi. Koronavirustilanne heijastui vahvasti yhdistyksen toimintaan ja harmittavasti yhteen kokoontuminen niin keväällä kuin syksylläkin vuosi- ja syyskokouksen parissa osoittautuivat mahdottomiksi. Keväällä saimme lyhyellä varoitusajalla pelastettua vuosikokouksen järjestämällä sen etänä zoomissa, tosin jouduimme peruuttamaan Turkuun aiotun teemasymposiumin Syyskokouskin järjestettiin etänä ja silloin saimme myös järjestettyä keväälle suunniteltua symposiumohjelmaa

teemalla "Kumppanuusdiagnostiikka ja yksilöllinen lääkehoito". Kiitos vielä kerran niin järjestäjille kuin esiintyjillekin!

Jokaisessa työpaikassa, myös yliopistoillakin, tehtiin tänä vuonna paljon etätöitä. Itse tulen Helsingin yliopiston farmasian tiedekunnasta ja me olemme tehneet etätöitä ja etäopetusta maaliskuusta saakka. Ja vielä näyttää tilanne siltä, että tämä hämmentävä jakso työelämässä jatkunee kokonaisen vuoden ympäri. Farmakologit joka puolella Suomea ovat joutuneet venymään äärimmilleen yliopistoissa, lääkeyrityksissä, käytännön kliinisessä työssä, viranomaistahoilla ja ovat omalta osaltaan antaneet suuren panoksen lääke- ja rokotekehityksessä, viranomaistyössä ja koulutuksessa. Innovatiivisia uusia lähestymistapoja työntekoon on varmasti tullut kehitettyä ns. täydessä vauhdissa.

Nyt on aika rauhoittua jouluun! Toivotan teille kaikille Hyvää Joulua ja parempaa, koronarokotteen siivittämää, Uutta Vuotta! Toivottavasti jokainen meistä saa mahdollisuuden levätä ja koota voimia Joulun ja vuodenvaihteen aikana.

Menestystä soluhoidoilla

Lääketutkimussäätiön tunnustusapuraha dosentti Esko Kankurille

Lääketutkimussäätiö on myöntänyt Orion Oyj:n lahjoittaman ansioituneen farmakologin tunnustuspalkinnon dosentti, lääketieteen ja kirurgian tohtori Esko Kankurille.

Farmakologian dosentti Kankuri toimii laboratorion johtajana Helsingin yliopiston Lääketieteellisen tiedekunnan Farmakologian osastolla. Hän on ansioitunut uusien soluterapiahoitojen ja regeneratiivisen farmakologian tutkijana, opettajana sekä nuorempien tutkijoiden kouluttajana.

Kankurin johtamansa tutkimusryhmä tekee tiivistä yhteistyötä kliinisten tutkijoiden kanssa selvittäen mm. ohitusleikkauksien yhteydessä annettujen soluterapiahoitojen pitkäaikaisvaikutuksia sydämen vajaatoimintapotilailla.

Tutkimusryhmä on myös kehittänyt yhteistyössä Palovammakeskuksen kanssa solu- ja kudossiirrännäishoitoja vaikeiden palovammojen hoitoon. Näiden lisäksi Kankuri on soveltanut osaamistaan laajasti diagnostisen tutkimuksen kehittämiseen.

Lääketutkimussäätiön myöntämä tunnustuspalkinto (2500 €) luovutettiin dosentti Kankurille 29.10.2020 Orionilla pidetyssä jakotilaisuudessa. Ansioituneen farmakologin tunnustusapuraha myönnetään joka toinen vuosi ja Lääketutkimussäätiö on jakanut tätä tunnustuspalkintoa vuodesta 1988, joten nyt jaettiin 17. tunnustuspalkinto.

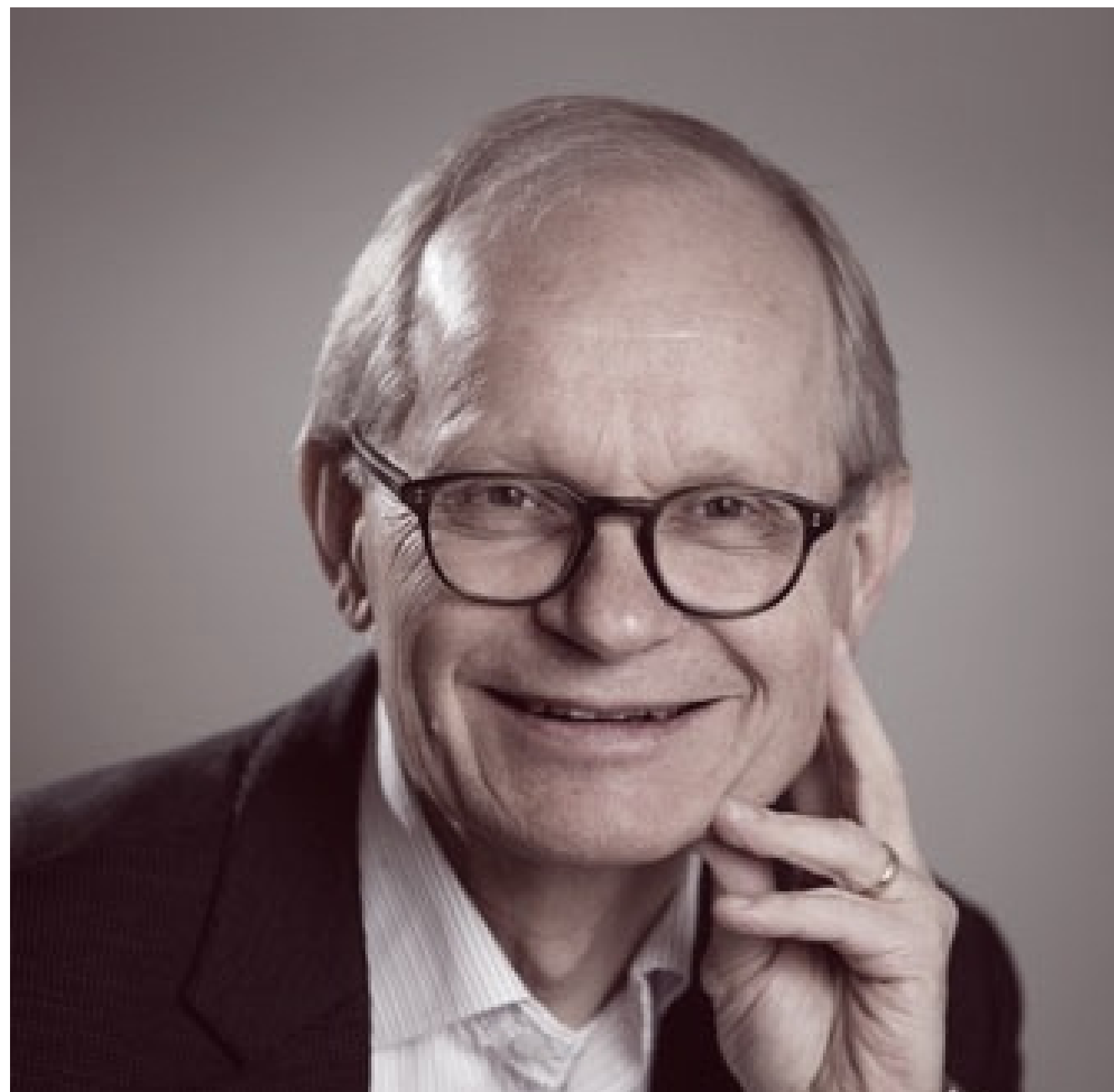
Tunnustus pitkäjänteisestä työstä

Pohjoismainen BCPT Nordic Prize professori Heikki Ruskoaholle

Professori Heikki Ruoskoaholle myönnettiin vuoden 2020 BCPT Nordic Prize tunnustuksena hänen erinomaisista ansioistaan ja työstään farmakologian alalla yli 30 vuoden ajalta.

Vastikään Helsingin yliopiston Farmasian tiedekunnasta farmakologian jälääkekehityksen professorin tehtävästä eläköitynyt Ruskoaho väitteli lääketeiteen ja kirurgian tohtoriksi Oluun yliopistosta vuonna 1983, minkä jälkeen hänen tiensä vei muun muassa Saksaan. Tutkimus sydämen ja verenkierron sairauksien ja niihin liittyvän farmakologian parissa jatkui myöhemmin Suomessa.

Ruskoahon tutkimuksellisia kiinnostuksen kohteina ovat olleet laaja-alaisesti sydän- ja verisuonisairauksien lääkehoito ja lääkekehitys, erityisesti natriureettiset peptidit sekä sydämen vajaatoimintaan sekä sydäninfarktiin liittyvät signaalireitit ja mahdolliset uudet lääkekohteet.

BCPT Nordic Prize -palkinnon perus- ja klinisen farmakologian sekä toksikologian alalla jakaa vuosittain pohjoismaisten farmakologian ja toksikologian yhdistysten yhteistyöjärjestö Nordic Association for the Publication of BCPT. Henkilökohtainen palkinto on suuruudeltaan 10 000 euroa.

Uusia lääkekohteita nivelrikon hoitoon

Vuoden 2019 väitöskirjapalkinto lääketieteen tohtori Lauri Tuurelle

Yhdistys on myöntänyt vuoden 2019 väitöskirjapalkinnon lääketieteen tohtori Lauri Tuurelle. Hänen Tampereen yliopistolle tekemänsä, immunofarmakologian alan väitöskirjansa käsittelee mikrosomaalista prostaglandiini E syntaasi-1 (mPGES1) - tulehdusentsyymiä ja sen roolia nivelrikon lääkehoidoissa.

Tuuren väitöstutkimuksessa selvitettiin sekä mPGES1:n toimintaa sääteleviä solunsisäisiä viestiketjuja että entsyymin toimintaa estävää kokeellista lääkeainetta MF63:a. Samalla tutkimus paljasti vuosikymmeniä nivelrikon hoidossa käytetyn kultayhdisteen, aurotiomalaatin estävän mPGES1:n toimintaa rustosoluissa.

Lauri Tuure esitteli väitöskirjansa *Microsomal Prostaglandin E Synthase-1 in Osteoarthritis* keskeisiä tuloksia yhdistyksen syyskokouksen yhteydessä järjestetyssä tiedesymposiumissa lokakuun lopussa.

Suomen Farmakologiyhdistys palkitsee vuosittain erityisen ansiokkaan farmakologian alan väitöskirjan. Valinnan tekee jäsenten esitysten pohjalta yhdistyksen johtokunta.

Yhdistyksen uudet kasvot

Vuosien 2020 ja 2021 aikana aloittaneet toimijat tutuiksi

Outi Salminen
puheenjohtaja
2020 –

Olen farmakologian dosentti Helsingin yliopiston farmasian tiedekunnassa. Toimin yliopistonlehtorina farmakologian ja lääkehoidon osastolla sekä farmasian tiedekunnan opetuksesta vastaavana varadekaanina. Olen myös HY Opettajien Akatemian jäsen.

Tutkimusaiheeni on nikotiinin keskushermostovaikutukset, tarkemmin nikotiinireseptorien merkitys aivokemiassa, nikotiinireseptorien osuus levodopan aiheuttamissa dyskinesioissa. Uusimpana kiinnostuksen kohteena on nikotiinin vaikutukset kehittyviin aivoihin. Olen toiminut SFY johtokunnassa vuodesta 2016 alkaen.

Eriika Savontaus
johtokunta
2020 – 2022

Toimin farmakologian ja lääkehoidon apulaisprofessorina Turun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa ja lääkärinä Tyksin klinisen farmakologian yksikössä. Tutkimustyöni kohdistuu lihavuuteen ja energiatasapainon säätelyjärjestelmään lääkevaikutuskohteena.

Tällä hetkellä koulutuksen johtamistehtävät ovat tärkeä osa työtäni; toimin lääketieteen ja hammaslääketieteen peruskoulutuksesta vastaavana varadekaanina ja johdan Lääketutkimuksen tohtoriohjelman. Kansallinen yhteistyö lääkealan koulutuksen kehittämisessä on keskeistä ja SFY:llä on siinä tärkeä rooli.

Sanna Janhunen
varapuheenjohtaja
2020 –

Olen farmakologian dosentti Helsingin yliopiston farmasian tiedekunnassa. Olen toiminut farmakologina akateemisessa tutkimuksessa ja lääketieteellisyydessä. Olin 10 vuotta Orionin tutkimuksessa ja lääkekehitysprojekteissa.

Nykyisin toimin muissa farmakologisissa asiantuntijatehtävissä. Toimin aiemmin SFY:n sihteerinä, ja tämä on ensimmäinen kauteni SFY:n hallituksessa.

Katriina Vuolteenaho
sihteeri 2020
johtokunta 2021 – 2023

Olen farmakologian dosentti ja kliininen opettaja Tampereen yliopiston Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunnassa. Teen immunofarmakologista tutkimusta, joka kohdistuu erityisesti tulehduksellisten nivelsairauksien, kuten nivelreuman ja nivelrikon, mekanismeihin. Toimin Tampereen yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen alueellisessa eettisessä toimikunnassa ja Nivelrikon Käypä hoito -työryhmässä.

Toimin Suomen Nivelrikkotutkimusyhdistyksen sihteerinä ja vuoden 2020 SFY:n sihteerinä. Aloitan johtokunnan jäsenenä vuoden 2021 alusta.

Lauri Elsilä
tiedotussihteeri
2020 –

Olen proviisori ja väitöskirjatutkija Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa. Tutukimusaiheeni on psykedeelien käyttäytymisfarmakologia ja väitöskirjani on tarkoitus käsitellä klassisten hallusinogeenien sekä akuutteja että pitkäaikaisia vaikutuksia addiktioon liittyvissä käyttäytymisilmiöissä.

Farmakologiyhdistyksen toimintaan lähdin mukaan vasta nyt, mutta olen aikaisemmin toiminut erinäisissä opiskelijajärjestöissä sekä Suomen Proviisoriyhdistyksen hallituksessa.

Tuuli Karhu
rahastonhoitaja
2020 –

Olen koulutukseltani proviisori ja tällä hetkellä viimeistelen väitöskirjaani Helsingin yliopiston farmasian tiedekunnassa farmakologian ja lääkehoidon osastolla.

Väitöskirjaprojektini aikana olen tutkinut uusia lääkevaikutuskohteita ja lääkemolekyylejä, joilla voitaisiin parantaa sydämen regeneraatiokykyä ja estää sydämen fibroosia. Minua kiinnostaa mm. ihmisen pluripotenttien kantasolujen ja niistä erilaistettujen sydänlihassolujen hyödyntäminen lääkekehityksessä.

Virpi Talman
johtokunta
2021 – 2023

Olen farmakologian ja lääkekehityksen dosentti Helsingin yliopiston farmasian tiedekunnassa ja toimin akatemiätutkijana farmakologian ja lääkehoidon osastolla. Tutkimusryhmäni pyrkii selvittämään sydämen uusiutumista sekä patologista muotoutumista sääteleviä mekanismeja ja tunnistamaan sitä kautta uusia lääkevaikutuksen kohteita. Tutkimme myös uusien yhdisteiden vaikutuksia mm. ihmisen indusoiduista kantasoluista erilaistettujen, sykkivien kardiomyosyyttien avulla.

Aloitan SFY:n johtokunnassa 2021 - hienoa päästä mukaan yhdistyksen toimintaan!

Muita johtokuntalaisia ja
virkailijoita
2020 – 2023

Syyskokous 2019 valitsi Risto Kerkelän jatkamaan kolmannelle kaudelleen johtokuntaan vuosille 2020 – 2022. Samoin jatkokaudelle valittiin nyt kuluvan vuoden syyskokouksessa Anni-Maija Linden vuosille 2021 – 2023.

Vuoden 2020 ajan sihteerinä toimineen Katriina Vuolteenahon siirtyessä johtokuntaan vuoden vaihtuessa, valitaan ensi keväänä yhdistykselle myös uusi sihteeri. Häneen tutustumme vastaavasti ensi vuoden aikana.

Päätöksentekoa ympäri Suomea

Pandemia vei yhdistyksen kokoukset verkkoon

Kevätkokous päätti pitkälti sääntömääräisistä asioista, kuten vuoden 2019 tilinpäätöksen vahvistamisesta ja samaisen vuoden johtokunnan sekä muiden tilivelvollisten vastuuvapaudesta. Myös yhdistyksen yhteydessä toimivan Lääketutkimussäätiön hallitukseen valittiin erovuoroisten tilalle uusia jäseniä.

Päätösasioiden lisäksi kokous keskusteli myös jäsenmaksuista ja niiden maksamatta jäämisen ongelmasta sekä Pharmacological Reviews -lehden toimituskunnasta, josta suomalaisedustus oli Markku Koulun jättäessä tehtävänsä jäämässä kokonaan pois.

Kevätkokous 2020

Korona-pandemia asetti esteitä yhdistyksen toiminnalle, mutta antoi mahdollisuuksia myös hyvällä syyllä kokeilla uutta. Keväälle Turkuun, Suomen Kliinisen Farmakologiyhdistyksen kanssa yhteistyössä suunniteltu seminaari jouduttiin perumaan ja kevätkokous pidettiin ilman tieteellistä sisältöä. Kokous järjestettiin poikkeuksellisesti ainoastaan etäyhteydellä, mikä oli yhdistyksen säännöistä poiketen mahdollistettu poikkeuslaeilla.

Syyskokous 2020

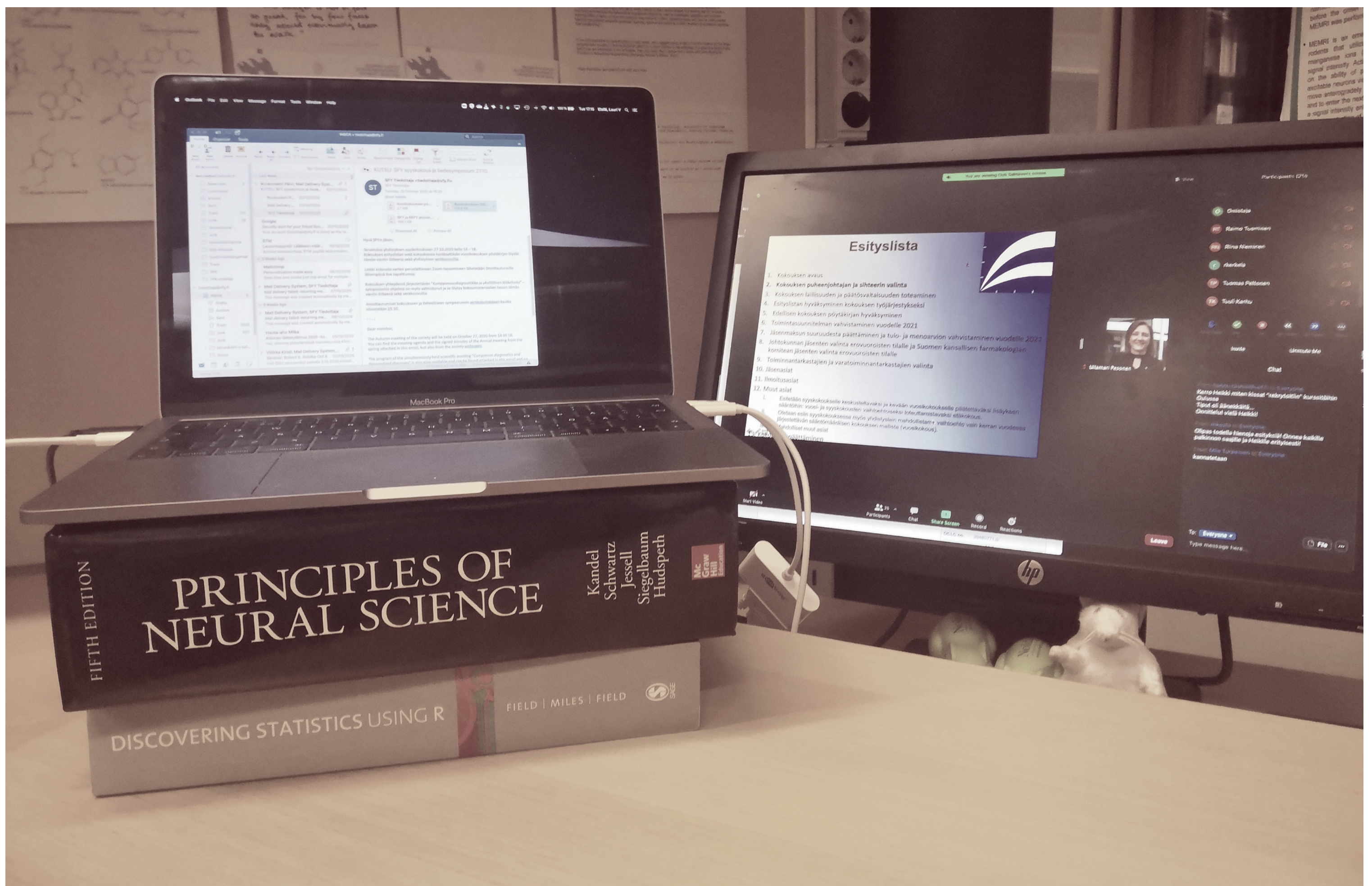
Tilanne pandemian suhteen ei valitettavasti helpottanut syyskokoukseen mennessä, joten myös se pidettiin verkon välityksellä. Keväällä jäsenistön esittämän toiveen mukaisesti kokouksen yhteyteen järjestettiin kuitenkin tällä kertaa myös tieteellistä antia, kun keväällä järjestämättä jäänyt Kumppanuusdiagnostiikka ja

yksilöllinen lääkehoito -symposium pidettiin pienennettynä versiona yhdessä kliinisten farmakologien kanssa. Symposiumissa kuultiin myös molempien yhdistysten väitöskirjapalkintojen saajien sekä BCPT Nordic Prizen vastaanottaneen Heikki Ruskoahon esitykset.

Kokous päätti vuoden 2021 toimintasuunnitelmasta, jäsenmaksujen kantamisesta, tulo- ja menoarviosta sekä valitsi yhdistyksen johtokuntaan uusia jäseniä. Keskusteluasioina kokouksessa käytiin läpi mahdollisuuksia lisätä etäyhteyden

käyttäminen yhdistyksen kokouksissa myös sääntöihin ja pureuduttiin ajatukseen yhdestä vuosittaisesta yhdistyksen kokouksesta kahden sijaan. Sääntömuutoksiin palataan uudelleen vuoden 2021 kevätkokouksessa.

Kevätkokouksen pöytäkirja löytyy yhdistyksen verkkosivuilta, ja syyskokouksessa tehdyistä päätöksistä saa halutessaan lisätietoja yhdistyksen johtokunnalta.

Tulevia matkakohteita?

Kattojärjestöjen konferenssit 2021 ja 2022

European Congress of Pharmacology

5. – 8. joulukuuta 2021

Praha, Tšekki

<http://ephar2021.com>

World Congress of Basic and Clinical Pharmacology

17. – 22. heinäkuuta 2022

Glasgow, Skotlanti

<http://wcp2022.com>